1840.

[V]LISSINGSCHE COURANT.



Donderdag 9 April.

[Uitga]ve dezer Courant geschiedt des Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. De prijs van het Abonnement, voor drie maanden, is f 2,25, en franco per post f 2,50. De Advertentien [...]op ongezegeld papier te worden ingeleverd. Dezelve worden gerekend tegen 20 ct. de regel, uitgezonderd Huwelijks-, Geboorte- en Doodbekendmakingen, waarvan de prijs, van [...]els, is f 1,20, en voor iederen regel daarboven 20 ct.; behalve het, voor elke Advertentie, aan het Rijk verschuldigde Zegelregt van 35 ct. Brieven enz., franco.

Boekbeschouwing.

Bijdrage tot herziening der Grondwet, in Nederlandschen zin, door Mr. GROEN VAN PRINSTERER. Leiden, S. en J. LUCHTMANS, 1840.

(Vervolg van onze vorige.)

[De] schrijver staat nu het eerst bij de *Godsdienst* [...]om deze in verband te beschouwen met de [her]ziening der grondwet, *in Nederlandschen zin.* „In 1813," zegt hij, » werd de verbindende kracht [van] het Evangelie erkend. Weldra echter keerde [m]en terug tot die volkomene afscheiding van kerk [en] staat, ten gevolge waarvan het Evangelie niet [lan]ger als rigtsnoer van het staatsbestuur mag wor[den] gebruikt. *Deze ontheiliging van den staat [beh]oort een einde te hebben.*"

[M]aar, vragen wij, vinden wij ergens in onze [teg]enwoordige grondwet geschreven, dat het Evan[geli]e niet langer als rigtsnoer van het staatsbestuur [mag] worden gebruikt? dat, om duidelijker te spre[ken], de Vorst en de hooge Staatsdienaren niet bij [hu]nne handelingen zullen mogen uitgaan van de [Chris]telijke beginselen, in het Evangelie gevestigd [en ve]rkondigd?

[Is] het de bepaling, dat volkomen vrijheid van [gods]dienstige begrippen aan elk wordt gewaarborgd? [of] dat aan alle Godsdienstige gezindheden, in [het Ko]ningrijk bestaande, gelijke bescherming wordt [verle]end? of die, dat de belijders der onderscheiden [gods]diensten allen dezelfde burgerlijke en politieke [reg]ten genieten, en gelijke aanspraak hebben [op het] bekleeden van waardigheden en bedieningen? [Z]ijn *dit* belotselen voor de regenten, om elk *hun*[ne] handelingen te toetsen aan de voorschriften van [het] Evangelie? Onze erachtens, in geenen deele. [Wa]nneer zij zorgen, dat niemand om zijne Gods[dien]stige begrippen vervolgd, of des noods gepijnigd [of] gemarteld wordt; wanneer zij bescherming van [pers]oon en goederen verleenen, ook aan belijders van [ee]ne niet-Christelijke Godsdienst, zou dit door het [Eva]ngelie worden gewraakt, hetwelk ons in het ge[val] van den Samaritaan zoo treffend leert, hoedanig [wij] bescherming-behoevenden, ook van eene andere [gel]ijdenis dan de onze, te bejegenen hebben?

Wanneer zij als geroepen, niet slechts om de [go]dsdienstige en verstandelijke, maar ook om de [sto]ffelijke belangen van een volk naar vermogen te [bev]orderen, niet-Christenen opmerkt, welke overigens [gel]ijke staatslasten dragende, en, waar het noodig [is], tot gelijke opofferingen voor het welzijn van het [geh]eel geroepen wordende, als de Christenen zelve, [en] boven bij uitnemendheid geschikt zijn, om dat [sto]ffelijke welzijn te helpen bevorderen, zou het strij[dig] zijn met het Evangelie, *deze* daartoe te bezigen [in] staat te stellen?

Wij gelooven, dat de Heer GROEN dit bezwaarlijk [zal] kunnen bewijzen.

De Bestuurders van Nederland kunnen en mogen [ook] ongeacht bij het bestaan der aangehaalde artikelen, [we]l degelijk het Evangelie tot rigtsnoer of ten [toe]tsteen hunner handelingen aannemen, en *deze [vrij]heid* is onzes erachtens *voldoende.*

Zulks te doen of te laten, hangt van henzelven [af], en dringt hunne Christelijke overtuiging hen niet, [om] zulks *te doen*, dan zou het niet baten, al nam [m]en het geheele Evangelie in de grondwet over; [d]at de opvatting en uitlegging van deszelfs ver[heve]nste voorschriften bijna zóó verschillend is, als [er] menschen gevonden worden, die over derzelver [inh]oud ernstig nadenken. Men zou er dan alleen toe [kom]en, om datgene wat sedert eenen geruimen tijd [go]dsdienstige geschillen, twisten en verdeeldheden [is] geweest, over te brengen op het terrein der [staat]kunde, en de geschiedenis meldt het ons, niet [sl]echts alleen waartoe de volken onderling, maar ook waartoe de Vorsten vervielen, welke hunne staatkunde met de Godsdienst vermengden, en het in het belang der *eerste* rekenden, hunne beginselen met opzigt tot de *laatste*, door de te hunner beschikking staande politieke magt, over andere beginselen te doen zegevieren.

Doch laat ons iets verder doordringen in de bedoelingen van den schrijver.

Het zou hem niet genoeg zijn, dat *het Evangelie* bij de grondwet als van verbindende kracht erkend werd; maar dit zou moeten zijn het Evangelie, *zoo als dit door eene afdeeling der belyders van hetzelve, door de Hervormden namelyk, begrepen, uitgelegd en beleden wordt.*

Het is dus niet de *Christelyke Godsdienst*, zelfs niet de *Protestantsche*, in het algemeen, maar de *Hervormde* Kerk in het bijzonder, welke de schrijver tot eene heerschende, eene nationale Kerk in Nederland wil verheffen, (bladz. 73) aan welke, bij, door grondwettige bepalingen zelfs, een *staatkundig* overwigt boven de overige Christelijke Kerkgenootschappen blijkt te willen verschaffen.

Dit moet het middel zijn, om ons in het staatkundige, in het burgerlijke, geluk aan te brengen.

Zonderling middel inderdaad! Wat tot misnoegen, scheuring, verdeeldheden en staatkundige achteruitstelling van andersdenkenden onmisbaar leiden moet, zal in de eeuw, die wij beleven, geschikt zijn, om *nationaal* geluk, om *nationale* kracht te weeg te brengen.

Zou men het er niet voor moeten houden, dat de schrijver, die zooveel spreekt van- en zooveel op heeft met onze historie, juist dat gedeelte derzelve vergeten heeft, hetwelk de treurigste bladzijden vult, aan de Nederlandsche natie de meeste stroomen bloeds gekost, en haar het meest tot oneer en schande verstrekt heeft? (*)

Het bewijst, naar ons inzien, niet sterk voor het vertrouwen op de deugdelijkheid eener zaak, en op het welgevallen van het Opperbestuur der wereld aan dezelve, — wanneer men, met zulke treffende bewijzen vóór zich, van hetgeen religie-twist en haat aan rampen en onheilen over landen en volken vermag aan te rigten, — en, bij den aanblik bovendien eener algemeene beschaving, en eener verlichting, die het oordeel des onderscheids meer en meer over alle standen en takken der Maatschappij verspreidt, men nogtans noodig oordeelt, met gevaar van zulke vroegere jammertooneelen te vernieuwen, de zwakke menschenhand aan het groote rad te leggen, om deszelfs voortgang te bespoedigen, of deszelfs stilstand te verhinderen.

Wij weten het, helaas! menigeen acht zich in zijnen ijver geroepen, als middel in de hand der Godheid te dienen, om deze of die zaak in dit ondermaansche te bevorderen; en het valt niet te miskennen, dat de hoogste wijsheid hare doeleinden door meer indirecte *middelen* en niet meer door *wonderwerken* bereiken wil.

Dáár nogtans, waar men zich op zulk eenen gevaarlijken weg begeven moet; waar men blijkbaar, waagt, zóóveel op het spel te zetten, en gelijke oorzaken te doen ontstaan, als van welke de uitwerkselen met zulke sombere, ja bloedige kleuren in de geschiedenis gegrift staan, dáár, dunkt ons, behoort men tastbare, schier stoffelijke zekerheid te hebben, dat men werkelijk als middel geroepen, dat men daarenboven in het regte spoor is.

Om in Nederland de Godsdienstige, de Christelijke, de Evangelische beginselen meer overwigt te geven, meer invloed te doen uitoefenen op de handelingen *en* der bestuurders *en* der ingezetenen in het algemeen, — stelle men dan niet in de grondwet, dat de Christelijk *Hervormde* Godsdienst die van den Vorst zal moeten zijn; dat de *Hervormde* kerk, de *heerschende* kerk zal wezen. Wanneer de Vorst mensch en Christen is, in den waren zin des woords, wanneer Hij, Zijne bestemming wél overwegende, niet anders zal durven betuigen, dan dat *elk* onderdaan, elk redelijk *mensch* over hetwelk de Godheid, in den weg Harer beschikkingen, hem de regering heeft toevertrouwd, een voorwerp is Zijner zorgen en Zijner welwillendheid, — dan zal eene bepaling, dat Zijne Godsdienst de *Hervormde* zijn moet, hem niet kunnen terug houden van datgene te zijn voor eenen Jood en Mahomedaan, voor eenen Luthersch-, eenen Remonstrantsch- en eenen Roomschgezinde, wat hij is voor een Lid der » *Christelyk Hervormde kerk*," — een weldoener voor allen. Zij zal hem niet kunnen dwingen, staatkundige overmagt te bezigen, om de gewetens te dwingen, om *zyne* Godsdienstige beginsels te doen zegevieren; gelijk het gemis aan zoodanige bepaling hem niet zal terughouden, de verspreiding van licht en waarheid, ook in het Godsdienstige, om, door zedelijke middelen, éénheid van beschouwing, zamenstemming der gevoelens, omtrent hetgeen geschikt is, den mensch hier meest gelukkig te maken en voor zijn hoogere bestemming voor te bereiden, krachtdadig te helpen bevorderen.

Het verleenen, door grondwettige bepalingen, van een staatkundig overwigt aan zeker kerkgenootschap, kan dus nimmer noodzakelijk zijn in een land, waar men de gewetens niet dwingen, waar men niet door staatkundige magt de Godsdienstige begrippen beheeren of aan banden leggen wil, maar waar men alleen door zedelijke middelen het rijk der waarheid en des lichts wil uitbreiden.

Zulke bepalingen meent de schrijver intusschen zouden een dubbel belang hebben, daar zij zouden bewijzen, » dat de overheid niet vermag, den » staat regtstreeks of zijdelings te stellen onder » den invloed eener kerk, welker wezen onver» draagzaamheid is."

In een werk, waarvan een voornaam gedeelte is toegewijd aan het betoog, dat er 25 jaren eene grondwet heeft kunnen bestaan, die niet werd nageleefd, te zien aannemen, dat eene nieuwe bepaling in die grondwet geschreven, het vermogen zou bezitten, *om geheel andere beginsels*, [Nederlandsche, in stede van revolutionaire,] *te doen aannemen, om de magt en den invloed van een kerkgenootschap te beteugelen*, waarlijk, dit moet wel aan iedereen zonderling voorkomen.

Wij weten het, de schrijver *wil* voortaan de grondwet hebben nageleefd. Maar zal eene bepaling, dat de Hervormde Godsdienst die van de Vorst is, voor die naleving den waarborg opleveren? Wat meer is, zoo een Vorst, tot het Hervormd. Kerkgenootschap behoorende, nogtans niet goedvond, eene soort van kerkgenootschappelijke strijd of spanning in zijn rijk te dulden of te bevorderen, maar hij wijs achtte, slechts de algemeene verlichting, de uitbreiding des gebieds van kennis en waarheid voor te staan en aan te moedigen; zoo hij, wanneer zich » eene kenbare inspanning van het Jesuitisme tegen de Hervormde kerk" liet opmerken, het aan de PASCALS overliet, dezer pogingen te verijdelen, — zou daardoor de aangewezene bepaling der grondwet door Hem geschonden worden?

Immers neen? Zoo de Monarch onverschillig toeschouwer bleef bij de pogingen van het Jesuitisme en zelfs het gebruik van *zedelyke middelen niet* aanmoedigde, om die te keer te gaan, zou hij ook dan nog door die bepaling der grondwet tot handelen kunnen gedrongen worden?

Wij betwijfelen dit zeer.

Wil men dan niet uitdrukkelijk in de grondwet schrijven, dat de Monarch, ten gevolge zijner ge-

(*) PHILIPS II, ofschoon wreeder en bloeddorstiger dan de voorstanders van eene *heerschende*, staatkundig-overwigtige Godsdienst dezer dagen, ging niettemin slechts van hetzelfde beginsel uit, als deze: het onderdrukken en tegengaan, *door staatkundige magt* — niet door zedelijke middelen en de kracht der waarheid, — der uitbreiding van Godsdienstige leerstellingen, welke niet de zijne waren.

De onregtvaardige vervolging der Remonstranten ontleende haren oorsprong aan hetzelfde beginsel.

loofsbelijdenis, zal gehouden zijn, *de Hem ten dienst staande politieke magt en invloed te gebruiken*, om de pogingen van andere kerkgenootschappen, tot uitbreiding hunner magt en invloed, te keer te gaan, en om de belangen van *dat* kerkgenootschap, waartoe Hij behoort, te bevorderen, dan zal men, door de naleving zelfs der door den schrijver voorgestelde bepaling, nog altijd in het geval kunnen zijn, van daarmede *niets* te zijn gevorderd.

En iets te verlangen, hetwelk zóó weinig uitzigt of zekerheid geeft, voor de bereiking van het doel, dat men beoogt; dat daarentegen tot zóóveel tweedragt, misnoegen en opwinding der hartstogten den weg zou kunnen banen, — ware dit niet beter, geheel achterwege te laten?

De schrijver zal beweren, dat door aan die gewesten, waarvan de Roomsch-Catholieke ingezetenen de meerderheid uitmaken, volgens zijn voorstel (bladz. 98) een afzonderlijk bestuur, en aldaar aan die Godsdienst voorrang evenzeer als vrijheid te geven, het misnoegen zou kunnen worden voorgekomen. Maar welken indruk moet zulks, in een en hetzelfde rijk, maken op zóódanige Roomsch-Catholieke ingezetenen, der *andere* Provincien, welke zooveel stiefmoedelijker door de grondwet zouden zijn bedeeld, dan hunne geloofsgenooten, op één of weinige uren afstands van hunne woonplaats gevestigd?

En is er dan aan de tevredenheid, aan de Godsdienstige vrijheid van deze niets gelegen?

Daarenboven wil de schrijver, (bladz. 98) in de eerstbedoelde gewesten, aan de Protestantsche Gemeenten en de Protestanten, welke aldaar de minderheid uitmaken, *hunne verkregene regten laten behouden*; dat zullen de regten zijn, door de tegenwoordige grondwet aan dezelve verzekerd. *Deze* zullen dus *niets* verliezen. Maar nu de Roomsch-Catholieke minderheid; in de andere Provincien, zal men jegens deze even billijk zijn? Zoo *ja*, dan blijft alles immers, zoo als het was, vóór dat er nog eene *heerschende* kerk ontstond, en het in het aanzijn roepen van deze ware doelloos. Zoo *neen*, vanwaar wil de schrijver dan billijke gronden ontleenen, om aan de Roomsch-Catholieke minderheid hare verkregene regten te ontnemen, die men elders aan de Protestantsche wil laten behouden? Leefden beiden niet onder dezelfde grondwet, en waren beider regten niet evenzeer door deze verzekerd en gewaarborgd?

Kan de schrijver dan iets anders opnoemen, dat eene krenking in de » verkregene regten" van de genoemde Roomsch-Katholieke minderheid zou wettigen, dan het *regt van den sterksten*?

En is het tegenwoordig een tijd, om *dit* regt van toepassing te willen maken?

» Aldus zou, op kleinere schaal, de staatkunde » worden gevolgd, wier verzuim in 1815 onzen » val in 1830 heeft berokkend," zegt de schrijver.

Welk een veld tot wederlegging wordt ons hier geopend! Doch wij willen het niet inslaan. Wij zullen alleen aanmerken, dat, ware in 1815 verrigt, hetgeen de schrijver *nu* verlangt, — het verheffen tot *heerschende* kerk van het Hervormd Kerkgenootschap, het opleggen der zedelijke verpligting aan den Monarch, om één Kerkgenootschap onder zijne meer bijzondere bescherming te nemen, en de overigen op eenen meer stiefvaderlijken voet te bejegenen, hetgeen misschien, ook *zonder* die bepaling, niet altijd zorgvuldig genoeg is vermeden, — eene vereeniging van 15 jaren onmogelijk zou zijn geweest; en dat, bij de vaneenscheuring, ook de Noordelijke Provincien verre verwijderd zouden zijn geweest van die eendragt, welke nu hare bevolking heeft gekenmerkt; dat ook deze gewesten, naar alle menschelijke berekening, op hare grondvesten zouden hebben geschud. (*Het vervolg hierna.*)

Nieuwstijdingen.

ENGELAND.

LONDEN, den 4. April. In de brieven van de Kaap de Goede Hoop, tot het einde van Januarij loopende, wordt veel gesproken van eene heerschende ziekte onder de Negers, die talrijke slagtoffers maakte en de meeste overeenkomst met de kinderziekte had, ofschoon daarvan in sommige verschijnselen onderscheiden. Het getal der uitgeweken Boeren, wier voornaamste verblijfplaats Pieter-Mauritsburg is, wordt in deze brieven op eenige duizenden begroot. Zij noemen hunnen staat de Republiek van Natal, en hunne wetten zijn die welke vroeger in Holland gevolgd werden. Het hoofdbestuur is een raad van vier en twintig personen, met eenen president aan het hoofd, die jaarlijks aftreedt. Bovendien zijn er twee landrosten en zes heemraden, voor welke alle burgerlijke zaken behandeld worden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 4. April. Laatstleden Zaturdag ten 5 ure in den avond, kwam een deftig gekleed vreemdeling, op het landgoed van den Hertog *de Contades*, hem de huisvesting tot den volgenden dag verzoekende, dewijl zijn rijtuig, zoo als hij zeide, onderweg was gebroken. Dit werd hem toegestaan, en hij bleef aldaar dien dag. Des avonds werd hem zijne slaapkamer aangewezen. Toen alles stil op het kasteel was geworden, en ook de Heer *de Contades* zich ter ruste wilde begeven, wordt zijne kamer eensklaps geopend en de vreemdeling, met een pistool in de hand, vordert hem den sleutel van zijne secretaire, hem bedreigende met zijn pistool, indien hij de minste beweging maakte. De Hertog behield zijne tegenwoordigheid van geest, en geeft hem denzelven, doch op het oogenblik, dat de dief met zijne regterhand de secretaire wil openen, valt de Hertog hem aan, rukt hem het pistool, hetwelk hij in zijne linkerhand had genomen, uit de hand, en schiet hem daarmede ter neder. Men heeft den dief nog niet erkend.

— Men scheen te Madrid niet ten volle gerust over den toestand der provincien, in eenige van welke veel gisting scheen te heerschen. Ook sprak men van eene zamenzwering in het bergachtig gedeelte van Navarre.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 5. April. Bij een handelshuis alhier is de tijding ontvangen dat de Koning van Pruissen een aanval van beroerte heeft gehad, die van eenen vrij ernstigen aard werd beschouwd.

'S GRAVENHAGE, den 6. April. Zijne Majesteit heeft goedgekeurd het plan tot inrigting van een algemeen Rijks Entrepot te Dordrecht, en vergund dat tot goedmaking der kosten voor de daarstelling daarvan eene geldleening worde geopend van een kapitaal van ƒ 470,000, tegen 4½ per cent rente, welke renten door Zijne Majesteit zijn gewaarborgd.

— Naar men verneemt, heeft Z. M. aan de stad Dordrecht ook toegestaan dat hare haven vrij zal wezen.

— De aanbouw van huizen aan het Kanaal, over de Dentenwegsbrug en aan Schuddegeest alhier, wordt ijverig voortgezet, zoodat men, eer het een of twee maanden verder is, aldaar weder een 50tal ruime en fraaije woningen zal aanschouwen, en men in vervolg van tijd de hoop mag koesteren van een maal het bloeijende Scheveningen, aan deze Residentie verbonden te zien.

UTRECHT, den 4. April. Den 3. dezer is alhier uit Brussel aangekomen, als derde Commissaris van de Belgische zijde, de Heer *de Caille*, welke met de overige leden van de Commissie tot liquidatie der Belgische schuld dagelijks de zittingen bijwoont.

VLISSINGEN, den 8 April. Dezer dagen zijn alhier particuliere berigten ontvangen van Heeren, dienende aan boord van 's Rijks fregat *Bellona*, en wel uit de Simonsbaai, niet ver van de Kaap de Goede Hoop, alwaar het schip, na in de zeventig dagen reis, zonder ongelukken was aangekomen, hebbende tot dus ver bijna alle dagen goed weêr gehad. Alles was wel aan boord, en zoodra het schip van versch water voorzien was zou hetzelve de reis naar Java voortzetten. Eenige Heeren waren de Kaapstad gaan bezigtigen. Aan de Simonsbaai, meldt men verder, wonen meestal Noord-Nederlanders, welke zeer goede menschen schijnen te zijn. Deze tijding is alhier met genoegen ontvangen, en is de in deze Stad wonende veelvuldige achtergelatene betrekkingen regt welkom geweest.

Het nadeelig gerucht hetwelk omtrent dezen bodem, in November ll., is verspreid geworden is dus even onwaar, als de kwaadwillige uitstrooisels nopens het fregat *de Ryn*, welke onlangs algemeen werden verhaald.

— Heden wordt alhier op de gebruikelijke wijze de verjaardag gevierd van H. K. H. Prinses *Wilhelmine Marie Sophie Louise*, Dochter van Z. K. H. de Prins *van Oranje*.

— Wij vernemen, dat Z. M. de Heeren *F. van de Plassche*, *J. J. Blankert* en *A. Caland* heeft benoemd tot surnumerairs der directe belastingen in Zeeland.

— Tijdingen van Zr. Ms. schip *den Rhyn*, van den 14 Maart jl., van Port Pyreus (een uur van Athene), melden de behouden aankomst aldaar den 11 Maart, na reeds den 27 Februarij Malta te hebben verlaten, en dus eene reis van 13 dagen, veroorzaakt door aanhoudende en hevige stormen tot den 6 Maart: gewoonlijk doet men anders dien overtogt in 4 à 5 dagen. Men dacht van daar naar Smirna te zullen vertrekken, doch de dag was nog niet bepaald, Z. K. H. Prins *Hendrik* en de geheele etat-major was welvarende en alles wel aan boord.

Gemengde Berigten.

De krijgstoerustingen worden in Egypte met grooten ijver voortgezet. — De werkzaamheden van den spoorweg tu[ssen] Warschau en Weenen zijn aangevangen. — Het getal ziel[en te] Weenen is aanmerkelijk vermeerderd. — De nota's welke [En]geland betrekkelijk de zwavelvraag aan de Napelsche rege[ring] gerigt heeft, veroorzaken te Napels groote bedrijvigheid. [De] kusten worden in staat van verdediging gebragt. Men reke[nt] en wel stellig, ingeval van het ontstaan eener botsing [met] Engeland, op de ondersteuning van Oostenrijk. — Den [...] Maart is Z. K. H. de Erf Grootvorst te Breslau aangekomen. Het belangrijke geschil omtrent de afschaffing der graan[wet]ten, houdt de openbare aandacht in Engeland in groote[...] bezig. — Er wordt te Londen veel geld aan thee, wa[arin] groote speculatien gedaan zijn, verloren. — De onderha[nde]lingen betrekkelijk de Oostersche zaken worden met [...] voortgezet. — Koningin *Victoria* bevindt zich bereids in [...] zegende omstandigheden. — Het Fransche leger in Alge[rie is] thans 48,650 man sterk, en behalve dat nog 5000 ziele[n...] 8400 paarden. — *La Belle du Missouri* (stoomboot) is met [...] vaatjes buskruid in de lucht gevlogen. — De Hertog van [Or]*leans* is, vergezeld van zijnen broeder den Hertog *van Au[male]* naar Algiers vertrokken. — Bij het Ministerie is nog niet[s be]kend van eene oorlogsverklaring van den Keizer van Ma[rokko] aan Frankrijk. — Zijne Majesteit heeft eene gratificatie [ver]leend aan de 40 bergzangers.

Zeetijdingen.

VLISSINGEN, den 8. April. Sedert den 6. dezer, zijn hier ter Reede gekomen:

Voor Brussel bestemd:

De Commercie, C. F. Gaukema, van Londen, met stukgo[ederen].

Voor Antwerpen bestemd:

The Ceres, J. Russel, van New-York, met katoen en r[ijst]; *the Williams*, T. Hall, van New-Castle, met steenkolen; *Pehr*, H. P. Edlund, van Messina, met fruit; *Annette*, H. Schult, van Sicilien, met zwavel; *the Ganges*, van Charleston, met katoen; *Bridlington*, S. Borgen, van New-Castle, met st[uk]goederen.

Van Antwerpen zijn de Schelde afgekomen en van deze re[ede] naar Zee gezeild:

Verstokt, M. L. Schmidt, naar Havannah, met ballast; [Leo]*pold*, P. Garling, naar Liverpool, met schors.

SAS-VAN-GENT, den 1. April. Gedurende de afgelo[pen] maand zijn door het kanaal van Neuzen gepasseerd, 19 [zee]schepen, van welke de Schelde-tol is ontvangen, te we[ten] 11 inkomende en 8 uitgaande.

De inkomenden waren allen bestemd naar Gent, en derze[lver] ladingen bestonden uit stokvisch, traan, Noordsch hout, vru[ch]ten, granen, wijn, lijnzaad en suiker. Van de 8 uitgeva[ren] schepen, allen van Gent komende, waren 6 met suiker ge[la]den, en naar Hamburg bestemd, en de 2 andere in ball[ast] op avontuur. Sedert eenen geruimen tijd schijnt er veel [sui]ker uit Belgie te worden uitgevoerd.

Van de boven bedoelde 19 zeeschepen voeren een on[der] Nederlandsche, 2 onder Belgische, 9 onder Hanoversche, 2 [on]der Zweedsche, 2 onder Noorweesche, een onder Hamburg[sche,] een onder Fransche en een onder Kniphauser vlag.

BATH, den 6. April. Gedurende de maand Maart, zijn [bij] het kantoor van Expeditie en eerste wacht alhier ingeko[men] de volgende Schepen; als: 34 met Stukgoederen, 32 met Zin[k,] Hard- en Straatsteenen, 14 met Kolen, 9 met Houtwerk, [...] met Kalk, 7 met Meubelen, 2 met Lijn en Koolzaad, 2 m[et] Huiden, 1 met Brusselsche Aarde, 1 met Teer, 1 met G[...] Hout, 1 met Ongemalen Krijt; waarvan 89 onder Ne[derland]sche en 27 onder Belgische Vlag. En Uitgevaren: 64 m[et] Garst, 49 met Tarwe, 17 met Haver en Boonen, 7 met Koo[l-] en Lijnzaad, 8 met Meekrap, 2 met Kaas, 8 met Hooi, [...] met Vlas, 1 met Wol, 1 met Aardappelen, 43 met Haardasch[...] 6 met Hoepen en Teenen, 5 met Lijn- en Raapkoeken, 3 m[et] Gedisteleerd, 25 met Koffij, 1 met Thee, 21 met Stukgoede[ren,] 1 met Aardewerk, 10 met Bokking en Zoutevisch, 8 m[et] Beer; waarvan 236 onder Nederlandsche en 44 onder Belgisch[e] Vlag.

In- en Uitgeklaard onder Nederlandsche Vlag . 325.
Belgische Vlag . . . 71.
Te zamen . . . 396 Sche[pen].

Advertentien.

De bekende en onbekende Schuldeischers van [de] onder het voorregt van Boedelbeschrijving aan[ge]vaarde Nalatenschap van Mejufvrouw *MARI[A] BORGHMANS*, Wed. *AUGUSTA BARELLA*, gewoond hebbende en overleden te Vlissingen, de[n] 19. November 1839, worden bij deze opgeroepen om op Zaturdag den 30. Mei 1840, des voormid[]dags ten 11 ure, ten Kantore van den Heer [...] *BORGHMANS*, te Vlissingen, aan te hooren e[n] op te nemen de rekening en verantwoording welke de beneficiaire Erfgenamen wegens hun be[heer] zullen afleggen; zullende verder, indien gee[n] verzet geschiedt, tot de voldoening hunner vorde[ringen], in evenredigheid van het beloop van he[t] zuiver saldo dier nalatenschap, worden overgegaa[n].

AFVAART-UREN VAN D[E]
STOOMBOOT
De Schelde.
April 1840.

Van Vlissingen.	ur. min.	Van Breskens.	ur. min.
Donderdag 9, v. 6.30	n. 5.30	Donderdag 9, v. 7.30	n. 6.30
Vrijdag 10, 's vm.	7.	Vrijdag 10, 's vm.	8.
Zaturdag 11, »	7.30	Zaturdag 11, »	8.30
Zondag 12, »	8.30	Zondag 12, »	9.30
Maandag 13, »	9.30	Maandag 13, »	10.30
Dingsdag 14, »	10.	Dingsdag 14, »	11.30
Woensdag 15, »	11.30	Woensdag 15, 's nm.	12.30

Ter Drukkerij van P. WEDTS DE SWART.